

Висновок. Санаційний аудит є одним з інструментів зниження до певної межі інформаційного ризику для кредиторів та інвесторів, які мають намір взяти участь у фінансовій санації підприємства. Мета санації вважається досягнутою, якщо за рахунок зовнішніх та внутрішніх фінансових джерел проведення організаційних та виробничо-технологічних вдосконалень вдалося вивести підприємство з кризи та досягнути його рентабельності та конкурентоспроможності в довгостроковому періоді існування. Сьогодні санаційний аудит декларують як обов'язковий елемент у провадженні справи про банкрутство, проте, ми вважаємо, що він міг би дати кращі результати і дозволив би не допустити поглиблення кризи, якби його проводили періодично.

Список літератури

1. Про банкрутство підприємств: Закон України від 14.05.92 р. № 31/95 ВР // Відом. Верхов. Ради. - 1995. - № 14.
2. Санаційний аудит та порядок його проведення [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1854051655460/finansi/sanatsiyniy_audit_poryadok_yogo_provedennya.

УДК 631.1:001.8

АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ВИРОБЛЕНОЇ ЗА УМОВ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТА ЕКО-ТЕХНОЛОГІЙ

Сокіл О.Г. к.е.н.

*Таврійський державний агротехнологічний університет
м. Мелітополь, Україна*

***Summary.** Specific types profitability indicators of products produced using energy-saving technologies or environmentally friendly products with a percentage of the total sales profitability were compared. This allows to identify high and low-cost types of products.*

***Keywords:** profitability, eco-technology, agriculture.*

Постановка проблеми. Успіх реалізації цілей в галузі сталого розвитку залежить в значній мірі від ефективного моніторингу (обліку), аналізу та контролю процесу господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Аналіз рентабельності є найостаннішою, але немало важливою, складовою системи обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку.

Основні матеріали дослідження. В якості основних факторів, що визначають рівень сталого розвитку сільськогосподарських підприємств, слід, на наш погляд, використовувати дані про структуру активів (тобто коефіцієнт маневреності капіталу), структуру оборотних активів, в тому числі, частки матеріально-виробничих запасів, дебіторської заборгованості та трансакційних витрат. На основі традиційних методів аналізу цих показників можна побудувати залежність рентабельності власного капіталу від рентабельності продажів, коефіцієнтів оборотності ресурсів і середньої вартості капіталу.

$$R_{\text{вк}} = \int R_{\text{прод}} * O_{\text{акт}} * K_{\text{сер цін}}, \quad (1)$$

де: $R_{\text{вк}}$ — рентабельність власного капіталу; $R_{\text{прод}}$ — рентабельність продаж; $O_{\text{акт}}$ — оборотність активів; $K_{\text{сер цін}}$ — середня ціна сукупного капіталу.

Розглянемо характеристику складових елементів формули визначення рентабельності власного капіталу, яка є основним фактором сталого розвитку, що забезпечує платоспроможність підприємства, визначає можливість капіталізації прибутку, формуючи інвестиції для розвитку бізнесу, розширення виробництва.

Рентабельність продажів (її називають також комерційної маржею) [1] визначається відношенням балансового прибутку до виручки від реалізації. Залежно від того, рентабельність якої продукції необхідно виміряти, вважаємо за необхідне виділити три групи показників:

1. показники рентабельності, всього обсягу продажів;
2. показники рентабельності за звітними сегментами;
3. показники рентабельності продажів конкретних видів продукції виробленої за звичайних умов та умов використання енергозберігаючих технологій або екологічно чистих видів продукції.

Для контролю обчислення показників рентабельності продажів використовують форми Звіту про фінансові результати.

Показники рентабельності конкретних видів продукції (в розрахунку на одиницю продукції) визначаються двома способами: 1 — по відношенню повної собівартості одиниці продукції, або 2 — по відношенню до ціни одиниці продукції (без акцизів, ПДВ, мит тощо). Формули для визначення названих показників описані в економічній літературі [2; 3]; і можуть бути використані в якості традиційного інструментарію:

Перший спосіб:

$$\text{Рентабельність одиниці продукції по відношенню до повної собівартості (\%)} = \frac{\text{Прибуток в ціні одиниці продукції}}{\text{Повна собівартість одиниці продукції}} \times 100\%$$

Другий спосіб:

$$\text{Рентабельність одиниці продукції по відношенню до ціни підприємства-виробника (\%)} = \frac{\text{Прибуток в ціні одиниці продукції}}{\text{Ціна одиниці продукції у підприємства-виробника (без акцизів, ПДВ, експортних мит тощо)}} \times 100\%$$

Контроль досягнутих показників може дати додаткову інформацію при зіставленні показників рентабельності конкретних видів продукції вироблених за умов використання енергозберігаючих технологій або екологічно чистих видів продукції з відсотком рентабельності всього обсягу продажів. Це дозволить виявити високо- і низькорентабельні види продукції ТОВ «Трейд» Мелітопольського району. Для оформлення результатів контролю показники рентабельності конкретних видів продукції можна представити у вигляді звіту (Табл. 1).

Дані таблиці 1 свідчать про рентабельність виробництва еко-продукції ТОВ «Трейд». Головними чинниками впливу є вища ціна на звичайну

продукцію та зниження собівартості через зменшення або відсутність витрат на засоби захисту рослин. Найкращим прикладом є виробництво гірчиці ТОВ «Трейд», технологія виробництва якої найменше вимагає додаткових витрат та обробітку культури.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз динаміки рентабельності продукції вироблених за умов використання енергозберігаючих та еко-технологій ТОВ «Трейд» за 2016 р.

Види еко-продукції	Рентабельність по відношенню до витрат, %			Рентабельність по відношенню до цін, %			Відхилення рентабельності від рентабельності всього об'єму продажів (+,-), %			
	за 2015	за 2016	зміна (+, -)	за 2015	за 2016	зміна (+, -)	за 2015		за 2016	
							по рентабельності до витрат	по рентабельності до цін	по рентабельності до витрат	по рентабельності до цін
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Гірчиця	25	25	-	20	20	-	+7,98	+5,46	+7,63	+5,20
Пшениця 5 клас	25	13,64	-11,36	20	12	-8	+7,98	+5,46-	-3,73	-2,80
Гречка	9,09	16,67	+7,58	8,33	14,29	+5,96	-7,93	-6,21	-0,70	-0,51

Висновок. Отже, при наскрізному внутрішньому контролі рентабельності продажів важливо не упустити питання, пов'язані з якістю продукції, що виробляється та реалізується. Найбільш поширеними характеристиками поняття якості є наступні: 1 — відповідність продукції стандарту; 2 — відповідність продукції технічним показникам кращих товарів-аналогів; 3 — відповідність якості продукції вимогам покупців; 4 — відповідність якості продукції платоспроможному попиту; 5 — дотримання ступеня точності технології виготовлення. Безумовно, технічні показники продукції, що є аналогом і виробленої конкурентами, виступають стимуляторами підвищення якості продукції на підприємствах-виробниках.

Список літератури

1. Мельников О.С. Адаптивна система показників фінансового стану підприємства. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. Вип. 4 (35). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-3/doc/2/24.pdf> (дата звернення 29.03.2018 р.).
2. Карпенко Л. М. Методичний інструментарій до аналізу показників рентабельності підприємства. Науковий вісник. Одеський національний економічний університет. 2012. № 18 (170). С. 72-83.
3. Князь С.В., Юрман Я.В., Романишин С.Б., Фльорко В.А. Показники рентабельності: сутність і класифікація. Вісник НУ «Львівська політехніка». Вип. № 466. 2002. С. 169-185.